

Střední škola, základní škola a mateřská škola da Vinci, školská právnická osoba
Na Drahách 20, Dolní Břežany

12. ŘÁD VENKOVNÍCH A HRACÍCH PLOCH

Č.j.:	/2015/A.1./A10
Vypracoval:	Anna Vlčková
Schválil:	Jitka Lukešová
Pedagogická rada projednala dne	28.8.2015
Řád nabývá platnosti ode dne:	1.9.2015
Řád nabývá účinnosti ode dne:	1.9.2015

Na základě ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění a zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění, vydávám jako statutární orgán školy tuto směrnici. Směrnice je součástí organizačního řádu školy, zavádí postupy, které vedou k zajištění prevence ochrany zdraví a bezpečnosti při užívání zařízení.

1. Ustanovení právních předpisů:

§ 13 Vnitřní prostředí staveb a hygienické požadavky na venkovní hrací plochy

(1) Uživatelé staveb zařízení pro výchovu a vzdělávání, vysokých škol, škol v přírodě, staveb pro zotavovací akce, staveb zdravotnických zařízení, ústavů sociální péče, ubytovacích zařízení, staveb pro obchod a pro shromažďování většího počtu osob jsou povinni zajistit, aby vnitřní prostředí pobytových místností¹⁵⁾ v těchto stavbách odpovídalo hygienickým limitům chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů, upravených prováděcími právními předpisy. Tím není dotčena povinnost vlastníka stavby podle zvláštních právních předpisů udržovat stavbu v dobrém stavebním stavu.

(2) Provozovatel venkovní hrací plochy určené pro hry dětí je povinen zajistit, aby písek užívaný ke hrám dětí v pískovištích nebyl mikrobiálně, chemicky a parazitárně znečištěn nad hygienické limity upravené prováděcím právním předpisem. Podmínky provozu takové hrací plochy s pískovištěm, režim údržby a způsob zajištění stanovených hygienických limitů upraví provozovatel v provozním řádu.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

2. Výklad pojmů

Pískoviště – je ohraničená plocha s možností výměny písku, určená pro hraní dětí.

Písek – kopaný písek, který vyhovuje hygienickým požadavkům uvedeným ve vyhlášce, kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch.

Opatření na zabránění nebo odstranění kontaminace písku a hracích ploch – opatření vedoucí k minimalizaci mikrobiologického znečištění, jako je např. propařování písku, zábrana vstupu volně pobíhajících zvířat, zakrytí pískoviště apod. Systém opatření je uveden v provozním řádu hracích ploch.

Zařízení venkovních hracích ploch – např. houpačky, skluzavky, prolézačky apod., které odpovídají z hlediska bezpečnosti, podléhají systému kontroly ve smyslu ČSN EN 1176.

Provozní řád v předškolním a školském zařízení – podmínky provozu zařízení venkovních hracích ploch v předškolních a školských zařízení. Podmínky pro venkovní hrací plochy jsou jednou z částí provozního řádu celého zařízení. Tato část provozního řádu obsahuje zejména podmínky údržby, úklidu hrací plochy, sanaci písku, zakrytí pískoviště, četnost výměny písku, způsob závlahy zatravněných ploch, údržbu a kontrolu zařízení venkovních hracích ploch.

3. Pískoviště

- 3.1 Pedagogický pracovník provede kontrolu pískoviště, zda se v něm nenachází předměty, které by mohly děti hrající si v pískovišti ohrozit - vizuální kontrolu, prohrábnutí písku. Zajistí odstranění cizích předmětů hygienicky bezpečným způsobem. Současně provede kontrola i celého okolí pískoviště, travnatých ploch apod. Stejným způsobem postupuje při akcích pořádaných mimo areál školy, pokud jsou při nich využívána cizí hřiště.
- 3.2 Kontrola se zaměřuje i na technický stav hřiště. Závady hlásí pedagogický pracovník zaměstnanci, který zajišťuje údržbu.
- 3.3 Stav pískoviště je pedagogickým pracovníkem sledován průběžně, cizí předměty jsou průběžně odstraňovány, stejně jako znečištěný písek.
- 3.4 Po ukončení pobytu venku zajistí pedagogický pracovník kontrolu pískoviště a zajistí jeho zakrytí.
- 3.5 Pískoviště je pravidelně upravováno rytím, aby se vrstvy písku promíchávaly a zkyprovaly a byly nalezeny i hlouběji ukryté předměty.
- 3.6 Důkladné vyčištění celého objemu písku se provádí vždy před zahájením činnosti na jaře, případně po prázdninách na začátku školního roku.

4. Tělocvičné nářadí

4.1 Požadavky na vlastnosti nářadí

Tvar, rozměry a hmotnost nářadí, možnost jeho nastavení (přizpůsobení cvičencům) i povrchová úprava musí být voleny a pořizovány podle:

- předpokládané činnosti, provozované na daném nářadí, a v souladu s mechanismem pohybu,
- tvaru lidského těla, věku, výšky, hmotnosti, případně pohlaví cvičících (individualizace činností, zvládnutelnost činnosti na daném nářadí),
- úrovně a výkonnosti cvičících (organizované – neorganizované činnosti, výkonnostní – rekreační činnosti),
- možného vývoje daného sportu,
- možných variant činností, včetně kreativního využití souvisejícího s pohybovým experimentem (zvláště u dětí),
- zásad maximální bezpečnosti při činnostech na daném nářadí, včetně pohyblivého nářadí (eliminující možnost pádu či vypadnutí, úrazu při náhodném či nechtěném kontaktu s některou částí nářadí, pádu z nářadí na některou jeho část nebo na dopadovou plochu atd.).

Nosnost náradí je základním předpokladem pro jeho bezpečné využití. Při jeho výběru je nutné posoudit odolnost vůči:

- běžnému i extrémnímu zatížení,
- velké hmotnosti cvičícího nebo občasnému přetížení více cvičícími než je běžné (je nutné dbát pokynů výrobců pro povolené zatížení a na náradí přípustné zatížení vyznačit).

Pružnost náradí je do určité míry a pro určité činnosti žádoucí a usnadňuje cvičení (bradla, hrazda); příliš velká pružnost náradí však může vést vlivem rozkmitání nebo dočasné deformaci k ohrožení bezpečnosti cvičenců.

Materiál pro výrobu náradí, jeho potřebnou životnost i materiál pro jeho opravy musí odpovídat:

- výše uvedeným požadavkům účelu, funkčnosti a kvality náradí (jeho volba by měla být podložena rozborem i srovnáním různých druhů materiálů),
- nárokům na jeho použití (namáhání materiálu a konstrukce náradí) i dalším podmínkám, jimž je náradí vystaveno; (během životnosti náradí by se jeho vlastnosti neměly měnit v takové míře, aby ohrožovaly kvalitu a bezpečnost cvičení i vzhled náradí; životnost náradí má být pokud možno stejná u jednoho typu náradí; v současnosti je nutné, vyžadovat náhradní díly přímo od výrobce nebo jeho dodavatele, protože náradí je vyráběno podle různých podnikových dokumentací).

4.2 Údržba náradí

Údržbu náradí provádí zaměstnanec Michal Sedlecký v rozsahu:

- plánování údržby,
- pravidelné kontrolní prohlídky náradí,
- evidence zjištěných závad,
- drobné i celkové opravy provádí školník Tomáš Mynarčík
- pravidelné čištění náradí nebo čištění podle potřeby; u některých druhů náradí i mazání a u náradí využívaného sezoně nebo používaného venku i konzervace.

Význam údržby náradí je možné posuzovat z různých hledisek. Největší význam mají hlediska:

- bezpečnosti cvičenců při pohybových činnostech (zanedbává-li se údržba, může dojít i k vážným úrazům),
- ekonomické (nedostatečná údržba zkracuje životnost náradí a snižuje jeho užitnou hodnotu),
- estetické (dobře udržované náradí má přitažlivější vzhled než náradí neudržované a současně vede cvičící k šetrnému zacházení s ním).

4.3 Manipulace s náradím

Při manipulaci s náradím je třeba dbát na to, aby:

- byla co nejjednodušší a co nejbezpečnější (dáno výrobcem a organizací činností),
- manipulaci prováděli cvičenci, kteří jsou o způsobech manipulace poučeni (zvládají ji technicky),
- manipulaci prováděli cvičenci, kteří manipulaci zvládají fyzicky,
- přemístování bylo co nejsnazší (způsob a místo uložení vzhledem k obvyklému místu použití).

4.4 Upevnění náradí a jeho ukládání

Při upevňování náradí je nutno vycházet zejména z těchto principů:

- demontovatelné náradí musí být upraveno a zajištěno tak, aby nemohlo při samotné pohybové činnosti, při náhodném dotyku nebo při manipulaci nepovolanou osobou dojít k samovolnému uvolnění,
  - u volně přístupného náradí (bez dozoru) musí být vyloučena ruční demontovatelnost bez použití speciálního náradí,
  - v krytých prostorách se náradí upevňuje zpravidla na pevné části konstrukce budovy (do podlahy nebo do stěn),
  - části upevňující náradí (i dočasné kotvení) musí být řešeny tak, aby neohrožovaly bezpečnost cvičenců (organizace prostoru a činností),
  - zakrytí otvorů či kotvicích prvků (u náradí, které se dočasně upevňuje do podlahy) musí být řešeno tak, aby podlaha při jiném druhu použití měla stejnorodý povrch bez výstupků a prohlubní a aby nedocházelo ke změnám vlastnosti podlahy,
  - venkovní zabudované náradí se upevňuje zpravidla do betonových bloků, které musí být překryty povrchovou vrstvou (nesmí vyčnívat nad povrch); u dětských hřišť musí být bloky 0,20 m pod úroveň terénu,
  - kolem náradí s trvalým zabudováním je nutné vymezit dostatek místa (bezpečnostní vzdálenosti, bezpečnostní plochy), totéž platí i pro přemístitelné náradí – za dostatečně volný prostor se považuje prostor na všechny strany především ve směru seskoku nebo pádu tak, aby cvičící nenarazil na jiné náradí nebo zařízení a nesrazil se s jinými cvičícími; vzdálenost by měla činit min. 2 m, u vyššího náradí min. 2,5 m.
- U náradí, kde se seskakuje při rotačním pohybu nebo při kmihu je potřebná volná vzdálenost ve směru pohybu u hrazdy min. 5 m, u kruhů 6 – 7 m; je nutné počítat i s prostorem pro postavení necvičících členů družstva,
- dopadové plochy musí tvořit souvislou plochu v celém prostoru možného dopadu (při doskocích z větších výšek se používá žíněnek nebo polštářů o větší tloušťce – až 40 cm),
  - venkovní náradí – především u dětských hřišť – musí mít dopadové plochy řešeny tak, aby okraje dopadové plochy neměly ostré hrany či výstupky,
  - umístění přenosného náradí v nárad'ovně musí být takové, aby veškeré náradí bylo zcela přístupné bez dalšího přemísťování, rovněž nesmí takto umístěné náradí vyčnívat mimo prostor nárad'ovny.

5. Cvičební (hrací) plochy

Pro provozování hracích ploch je nutné zabezpečit:

- kvalitu povrchu
  - u travnatých ploch celistvost zatravnění, údržbu, včetně použití kvalitní závlahové vody, která musí odpovídat alespoň I. třídě pro závlahu ve smyslu normy,
  - u podlah a umělých povrchů použití materiálu či povrchového nátěru, který je protiskluzový (minimalizuje nebezpečí uklouznutí) a tlumí běžné doskoky a dopady,
  - u přírodních ploch neprašnost, pravidelné urovnávání povrchu, odstraňování kamínků a jiných přírodnin, které by mohly vést ke zranění,
- ochranu hrací plochy a náradí uzavřením po ukončení provozu případně oplocení dle příslušné vyhlášky,
- naplnění bezpečnostních norem týkajících se prevence úrazů a zdravotní nezávadnosti použitých materiálů a technologií-předkládá se doklad o zdravotní nezávadnosti výrobku,
- respektování věkových potřeb a individuálních zvláštností ve smyslu příslušné ČSN EN,

- dodržování režimu údržby a kontrol,
- dodržování provozního řádu,
- naplnění dalších norem vyhovujících podmínkám stanoveným příslušnými právními předpisy. Oznámení veřejnosti se provede v místě obvyklým způsobem. Jde především o hrací plochy, u kterých je vytvořen předpoklad, že mohou být provozovány tak, že plochy nebudou mikrobiologicky a parazitologicky kontaminovány a plochy oplocených hřišť s řízeným provozem, zpracovaným provozním řádem apod.

6. Podmínky k bezpečnému provozování zařízení

6.1 Povinnosti výrobce, dodavatele (toho kdo výrobek uvedl na trh)

U zakoupených výrobků škola vyžaduje od dodavatele:

- návod pro montáž – uvedení do provozu,
- návod k užívání – vymezení prostředí užívání, údržby, kontroly a likvidace,
- u stanovených výrobků prohlášení o shodě (nebo kopii certifikátu),
- dodací list,
- záruční list,
- dodavatel zajišťuje uvedení do provozu odbornou firmou,
- označení výrobku dle příslušných ČSN EN.

7. Kontrolní činnost

Provozovatel v rámci provozních podmínek zabezpečuje provádění kontrol – revizí provozovaných herních a sportovních výrobků nezávislou certifikovanou osobou – revizním technikem. Pokud při kontrole revizní technik zjistí na místě neopravitelnou závadu, je nutné zařízení/náradí ihned vyřadit z užívání a zajistit technicky tak, aby nemohlo být do opravy používáno. Totéž platí u dětských hřišť, kdy je provozovatel povinen provést zabezpečení zabráňující přístup na zařízení/náradí (do doby opravy). Na základě odborné technické kontroly, by měla být zjednána náprava a závady by měly být opravené tak, aby byl opět zajištěn bezpečný provoz. Zvláště je nutno dbát na případy, kdy revizní technik označí zařízení/náradí za nevyhovující a neopravitelné.

Dojde pak k vyřazení z užívání a odstranění zařízení/náradí z tělocvičny či hřiště (oprava není ekonomická, vykazuje vysoká rizika úrazu a nevyhovuje ČSN EN, prošlá životnost atd.)

Revizní technik v oblasti tělocvičného náradí a dětských hřišť je fyzická osoba s příslušnou certifikací nezávislá na výrobcí či provozovateli, která posuzuje celkovou úroveň bezpečnosti příslušného zařízení vycházejícího z provedené montáže, oprav a případně dodatečně vestavěných a vyměněných prvků a částí.

Revizní technik zabezpečuje odborné technické kontroly se zpracováním závěrečné zprávy a revizního protokolu s detailním popisem závad k odstranění.

Výstup prohlídek a odborných technických kontrol s podkladem o provedených opravách je nutnou evidencí, kterou uschovává provozovatel k prokázání péče o vybavení.

Postup při provádění kontrol:

- a/ běžná vizuální kontrola – provádí ji provozovatel (pověřená osoba) v prováděcích cyklech, které stanovuje provozovatel podle frekvence užívání (týden – měsíc); o provádění kontrol je proveden jednorázově zápis v knize provozu, při zjištění závady je proveden zápis vždy,

- b/ **provozní kontrola** – provádí ji provozovatel (pověřená osoba), která je proškolená a seznámená s charakterem výrobku a povinnostmi údržby; četnost provozních kontrol závisí na frekvenci užívání daného zařízení s přihlédnutím k místním podmínkám a doporučení výrobce (zpravidla čtvrtletně); o provozních kontrolách se vždy vedou písemné záznamy; provozovatel může provozní kontrolou pověřit též odbornou firmu,
- c/ **odborná technická kontrola** – je prováděna výhradně revizním technikem minimálně 1x ročně v závislosti na frekvenci užívání daného zařízení podle doporučení výrobce s přihlédnutím k místním podmínkám; o provedené odborné technické kontrole vystavuje kontrolor revizní protokol.

Hygienické rozborů znečištění písku jsou prováděny odborně způsobilými osobami s platnou akreditací. Pokud je součástí pískovišť i další tělovýchovná zařízení a vybavení jako skluzavky, houpačky, prolézačky apod., pověřený zaměstnanec školy provádí pravidelnou kontrolu jejich technického stavu a provozovatel zajišťuje jejich pravidelné kontroly a revize revizním technikem nejméně jednou ročně.

U pískoviště se kontroluje **kvalita písku** – mikrobiologická kontrola je pouze indikátorem prováděných opatření. Výsledek mikrobiologického stanovení se hodnotí dle přílohy vyhlášky č. 238/2011 Sb. Při překročení mikrobiologických limitů ve vzorku písku je nutno požadovat nápravná opatření ve smyslu § 84 odst. 1 písmena h, zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví. Do doby odstranění závad bude pískoviště vyřazeno z provozu. Z hlediska ochrany veřejného zdraví musí provozovatel při mikrobiologické kontaminaci písku provést účinná opatření, jako je např. propaření písku nebo jeho výměnu, včetně pravidelného zajištění účinných opatření pro zamezení další kontaminace,

U hracích ploch se kontroluje - kvalita zatravnění (celistvost zatravnění, údržba), **kvalita závlahové vody** (voda musí být vhodná pro závlahu ve smyslu ČSN 75 71 43 – Jakost vody pro závlahu), **uzavření hrací plochy** (povinnost oplocení dle § 3 vyhlášky č. 410/2005 Sb. je určena jen pro předškolní zařízení), **provozní řád, zařízení venkovních hracích ploch** (musí splňovat bezpečnostní normy kvůli prevenci úrazů, tak normy zdravotní nezávadnosti), **zdravotní nezávadnost** použitých materiálů pro výstavbu ploch a zařízení hracích ploch (doklad o zdravotní nezávadnosti výrobku ve smyslu zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky).

Zařízení musí rovněž respektovat věkové zvláštnosti dětí ve smyslu ČSN EN 1176 – 1 (zařízení pro děti do 36 měsíců, zařízení pro děti starší 36 měsíců, zařízení pro děti se zdravotním handicapem).

8. Provozní - řád školního hřiště

Zahrada SŠ, ZS a MŠ da Vinci se skládá ze dvou oddělených částí. Odděleny jsou jednak terénní vlnou a jednak jutovými sítěmi, které jasně vyznačují hranici mezi školní zahradou a zahradou mateřské školy. V plotu jsou také dvě branky zabezpečené zámky. Klíče jsou k dispozici v kanceláři ředitele oproti podpisu. Druhé klíče mají k dispozici pedagogové MŠ.

Plochy, které jsou označeny jutovými ploty, jsou plochy se zákazem vstupu.

Žáci ZŠ a SŠ nemají dovoleno používat herní prvky ve školkové zahradě. Jsou určeny pro malé děti. Pobývat na školkové zahradě mohou pouze po předchozí domluvě s pedagogy MŠ a pouze pokud jsou pedagogové MŠ přítomni venku na zahradě.

Žáci MŠ mohou na školní zahradu pouze v doprovodu pedagogů MŠ.

Herní prvky zahrady MŠ:

1. prolézačka – dopadová plocha je posypaná drobnými kamínky – kačírkem
2. houpačky – dvě, použití pouze v sedu
3. klouzačka – použití pouze v sedu
  - je zakázáno vybíhat po skluzavce nahoru
4. trampolína – max. počet dětí na trampolíně 6
  - vstup na trampolínu pouze bez bot
5. pískoviště s dřevěnou stavbou a skluzavkou

Ostatní vybavení :

- dva stoly s lavicemi, které slouží k odpočinku, výtvarné činnosti
- dřevěný domek, který slouží k ukládání koloběžek, tříkolek a plastových hraček z pískoviště a současně krytu (plachty) pískoviště
- pítka nerezové

Herní prvky zahrady ZŠ:

1. pískoviště malé
2. houpačky – dvě klasické – houpání povoleno pouze v sedě
  - jedna kruhová houpačka s výpletem – max. počet dětí 4
  - Je zakázáno lézt po konstrukcích houpaček
3. Rozhledna
  - příchod k rozhledně pouze po kobercové trávě či po schodech od hřiště
  - je nutné dbát zvýšené opatrnosti při výstupu na rozhlednu
  - Je zakázáno seskakovat z rozhledny dolů.
4. Jinjang - prolézačka
  - je zakázáno lézt nahoru na kůly
5. Sjezd
  - sjezdovou skluzavku může používat vždy pouze jeden žák
6. Klouzačka
  - použití pouze v sedu
  - Je zakázáno vybíhat nahoru po skluzavce

Za deště je zakázáno používat veškeré dřevěné herní prvky z důvodu kluzkých povrchů.

Trampolíny – max. počet dětí na trampolíně – 6

- Je zakázáno věšet se na ochranné síť kolem trampolín.
  - vstup na trampolíny pouze bez bot
  - za deště zákaz vstupu na trampolínu – možnost uklouznutí
7. Dřevěné lavičky – stálá místa
  8. Vodní plochy
    - a. – brouzdaliště – zákaz vstupu
    - b. soustava jezírek – zákaz vstupu

- velké jezírko je retenční nádrž na spádovou vodu ze střech v případě vydatných dešťů
- molo nad jezírkem je ohraničeno lanovým plotem – zákaz sedání a jakékoli manipulace s plotem

ÚKLID A KONTROLA HRACÍCH PRVKŮ

1. **Rozsah denního úklidu venkovní hrací plochy:** Každodenní otevírání a zavírání hřišť, úklid – přehrabání pískoviště, hrabání listí a odvoz, kontrola technického stavu herních prvků a tělovýchovného zařízení
  - **zodpovědná osoba:** Tomáš Mynarčík
2. **Průběžná péče o herní prvky a mobiliář - okamžité odstranění zjištěných nebo nahlášených závad**
  - **zodpovědná osoba:** Tomáš Mynarčík
3. **Péče o zeleň - sekání a úklid trávy, hrabání a úklid listí, drobné prořezy keřů a dřevin**
  - **zodpovědná osoba:** Tomáš Mynarčík
4. **Údržba pískoviště - kontrola stavu obrub pískoviště, denní přehrabání pískoviště (odstranění hrubých nečistot), 2 x během roku překopat – přeházet písek v pískovišti, 1 x ročně výměna písku: březen/duben (použít písek kopaný hrubosti 0,4)**
5. **Roční revize tělovýchovného zařízení (seznam):**
  - Prohlášení o shodě – Ribstol tělocvičný**
  - Prohlášení o shodě – Koza tělocvičná**
  - Prohlášení o shodě – Švédská lavička**
  - Prohlášení o shodě – žíněnky**
    - **revize ještě neproběhla, doba pořízení prvků je kratší než 1 rok**
6. **Zásady provozu**

Učitelé zodpovídají za bezpečnost dětí při pohybu venku a dle toho organizují činnosti tak, aby i preventivně předcházely úrazům.

Zahrada je uzavřená a je přehled o hrajících dětech na uvedené ploše.

Dohled nad dětmi je pevně stanoven. Celkový přehled je možno dohledat v Edookitu.

Dohled probíhá dopoledne při dopolední svačině, po obědě při polední přestávce. Po skončení vyučování přebírá dohled nad zahradou jeden z pedagogů družiny a zůstává venku po celou dobu provozu družiny.

Hřiště je používáno zejména pro míčové a jiné pohybové hry. Před pobytem venku učitelé průběžně kontrolují stav vybavení. Před ukončením pobytu venku uklidí veškeré vybavení, zajistí zakrytí pískoviště.

9. Závěrečná ustanovení

1. Kontrolou provádění ustanovení tohoto řádu je statutárním orgánem školy pověřen zaměstnanec: školník.
2. Zrušuje se předchozí znění tohoto řádu. Uložení řádu v archivu školy se řídí Spisovým řádem školy.
3. Řád nabývá platnosti dnem podpisu ředitelem školy a zveřejněním.
4. Řád venkovních a hracích ploch byl projednán na pedagogické radě dne 28.8.2015.
5. Řád nabývá účinnosti dnem : 1.9.2015.

V Dolních Břežanech dne 1. 9. 2015

Ing. Jitka Lukešová
ředitelka SŠ, ZŠ a MŠ da Vinci

Dolní Břežany, 1.9.2015

titul, jméno, funkce
ředitelka školy